VOLAPÜK
VALÖPO
VEÜTIK

Flenef Bevünetik Volapüka

Ponapük

Ralph Midgley
24 Stanwell Rise
SCUNTHORPE
North Lincolnshire
DN17 1TF

• • • Sirkülapenäd lü Volapükaflens Valöpo

YELOD DEGBALID
NÜM 5 **MAYUL 2001** **(Pads 33 jü 40)**

O Volapükaflens Löfik !

Spelob, das alikan olas elifädon pasatazäli läbik. Bal vobodas tü tim at binon in gad, kel pos nifüp primon ad galikön. Yeb glofon vifiko e muton pakötülön. Nifaklokils, narzids yelovik e krokils jönükons gadi anu e binos gudik ad golön ini gad ad jüpön e copön, fino ad juitön luti flifik e vobön in züamöp plitik.

Pefunon komit bevünetik ad mobön, das Datuval Volapüka obsik posaludädikom. Ya dabinon baiod ko klerans ömik. Sekretan ona binom el *Reinhard Haupenthal*. Volapükavan famik. Slopan ona binom Cifal Volapükamufa, söl *Brian R. Bishop*.

Igo if no obenosekon, reklam pro pük obsik, äsi nitedäl gretikum tefü el *Johann Martin Schleyer* obinons gudiks. Kodü atos, Cifal Volapükamufa tudelik vipomöv sevön cedis slopanas tefü din at, e lebegom onis, das openons suniküno ome u Sirkülapenäde obsik tikamagotis onsik. Ladet oma binon : Zän Volapüka, 155 Leighton Avenue, Leigh-on-Sea, Essex. SS9 1PX, Linglän

Ad kleilükön dini : pösod, kel älabon repüti saluda heroedik dü lif onik kanon pamobön ad saludädikam, sevabo : ad ninikön ini lised calöfik (=: kaled) saludanas. Primo nemoy eli *postulator causae*, kel binom kleran, e kel xamob lifamodi pösoda, benorepüti oma kobü doküms tefik. Lexam at kanon dulön dü yels mödik. If xam at poplöpon, mutoy labön i blufi milaga, kel podunon dub pläid pösoda, in jenet at, dub el *Johann Martin Schleyer* kobü doküms mödik votik. Fräds ad dunön valikosi binons vemo jeriks. Spelob, das söl *Haupenthal* sevom osi. Too, kanobs - li ün fütür fagik plekön : O saludan *Johann Martin Schleyer*, plekolös pro obs ?

Valikosi Gudikün Oles ed Olikanes sedom

Ralph

LIFANUNOD CIFALA FOLID : JOHANN SCHMIDT

El *Johann Schmidt* pemotom tü 1895, setul 28 in vilag : Weisskirchen am Taunus nilü zif : Frankfurt am Main as son skulturamastana : Georg Schmidt.

Ya ün cilüp gölik hipul smalik äjonom täleni pro musig, e famül musigälik, in kel hipul mälyelik ädagetom tidodemi balid, eletom omi as julan ini musiganiver : Dr Hoch'sches Konservatorium in Frankfurt am Main.

Ün 1912 älüvom stitodi at, posä ilärnom musigasturnis difikün e teori sa dabum musiga.

Jütavuns badik in brads bofik in volakrig balid ämütons omi ad plägön ledino pianodi. Dü yels mödik ävobedom as pianodan ed as cif musigalefa in zifs mödik, bevü votiks in Strassburg e lätiko in Frankfurt am Main. Daved tonafilma ädrefon omi badiko . Noe äperon vobapladi sefik ä jöniki, abi äperom völadi noatedakonleta gretik, keli iremom tä maks tio degmil. Atos äjenon ün flukup yela 1933, ed as taan lüala reigöl in Deutän ettimik, nek äkanon yufön omi. Fino ün 1935 äplöpom ad tuvön vobedapladi in baoletajul privatik in Frankfurt am Main.

Hipul noliälik ya ivisitom stitodis difik ad dalärnön pükis. Latikumo dü krig in maläda nöp äseivom balidnaedo yufapükis, e so älilom nemi : Volapük. Ab pas lunüpo pos volakrig balid, ün 1923 äkanom tuvön bukis balid püka, e suno älöfom lefäkiko püki at.

To def liega, äplöpom ad dalabön Volapükabukemi zao mu gretiki, keli zuo nog ägretükumom dub lautots tio kiltum lekonedas, konedas, skätas, e poedotas tio tumluldeg äsi lautotas veütik tefü jenotem Volapüka.

Dub gudäl cifalas ettimik ädagetob sökaleodiko diplomis tidana, tidala e profäsorana Volapüka, jüs cifal : söl *Sprenger* äloveükom ome cali cifala folid Volapükamufa volaveitik.

PLIN SMALIK (XIX)
FA ANTOINRE DE SAINT-EXUPÉRY

Plin smalik ägrämom sui bel geilik. Bels teik, kelis föro isevom, äbinons volkans kil, kels ägeilons äs kiens oma. Ed ägebom volkani kvänik äs lustul.

"De bel so geilik äs at," äsagom oke täno, "ologob me balna planeti lölik e menis valik . . . "

Ab älogom nosi plu ka nadis klifik mu pejapükölis.

"Deli gudik !" äsagom benofätio.

"Deli gudik, deli gudik, deli gudik" ägespikon leog.

"Kin binol - li ?" äsagom plin smalik.

"Kin binol - li ? Kin binol - li ? Kin binol - li ?" ägespikon leog.

"Binolsös flens oba, binob soalik," äsagom.

"Binob soali, binob soalik, binob soalik" ägespikon leog.

"Planet bisarik kion !" ätikom täno. "Binon go sägik e go tipik e go salik. E magäl defon menes. Dönuons utosi, kelosi sagoy ones . . . Lä ob ilabob flori : äspikon ai balidturno . . . "

❀❀❀❀❀❀❀❀❀❀❀❀❀❀❀❀❀❀❀❀❀❀❀

MILAG NUTIMIK

Bü brefüp eremob kämi nulik. Mutob sagön, das binon käm smalik, u kämil. No ! pölob; binon kämül, bi polob oni valöpo in jitapok obik, ed anu binon äs flen gudik. No flagon filmi, te ziöbedemis smalik kil, e ven logob bosi, kela mem vilob kipedön, te zesüdos ad pedön knopili. Ven kolkömob röletanis, u flenis votik oba, sagob ones : Dalob - li, das fotografob oli ? Cedons, das lienetob, no sevob kikodo, bi kämül at vero ecenon sienami oba lifa it, ab pro utans, binob te äs cil ko pledadin nulik.

TÄVAVENTÜR IN LAPÄN (XII)

FA KARL MAY

So äfovobs seilölo vegi obsik jüs ärivobs ludomi nilädana. Daut omik äbinof plödo ed iküpälükof nilädani, das okömobs; kodü atos, äkolkömom obis :

"Tuina litya atna - Püd binonös ko ol !" *Pent* äglidom omi.

Täno ägleipoms okis len koap, älumufoms flanio maskaris nifatimik e vemo flenöfiko äröboms nudis okas bal len votik. Ab ob, as foginan, te nam päpedom. Voms bofik päglidofs leigo e poso *Pent* äsäkom :

"Teutnat Pavek (= dünan) binom kiöp ? No logob omi."

"Us lä nims kanol logön omi."

Vo älogobs omi lä rens, kels äjäfons ad sükratön yebilis dis nif.

"Labom - li nifajukis oka len futs ?" äsäkob.

"No, stanons is len ludom."

Ägolob nilikumo ad logön jukis ed älogob sunädo in bal onas mali ya pesagöli.

"Vokädolös omi. Mutobs spikön ko om," äsagob.

Sekü feif lekleilik e vineg me nam dünan älükömom nevifiko.

"Puorest - deli gudik !" äglidom ko logodajäst nennefölotikün.

"Nifajuks at, binons - li dalabi ola ?" äsäkob omi.

"Si, härra (= o söl !) ägespikom.

"Kömolsöd ini ludom ! Mutob bespikön mani at."

Dünan älugolom nen tadun anik sunädo da nügolöp e sölef oma äsökom omi nuläliko. Dalaban ludoma pänemom <*Stalo*> - (Volapüko <gian>), do gret oma te äleigon geili jotas obik.

"Átye *Stalo*," äsagob ome, "dünan at suniküno omogolom de ol."

"Kipladio ?" äsäkom stunölo.

"Ini kítek." (= fanäböp).

Älüodikom löpio, pajeköl.

"Sagol kisi - li, härra."

"Das ogolom ini fanäböp."

"Kikodo ?"

"Bi binom tifan."

"Härra, vilol - li nofön obi ed obikanis ?"

"No ! Kikodo nofob - la oli ? Binol kveime (= nilädan) obsik ! Efidob ed edrinob ko ol; ol ed olikans binons löfiks obe. Betikob te läbi e püdi ola e seko sagob ole, das dünan olik binom tifan."

Dünan no ägespikom e no ämufom; i voms bofik päseilofs; ab *Stalo* ävokom :

"Härra, blöfolöd osi !"

"Sunädo ! Man at ebinom - li ädelo fagik de ludom ?"

"Si - äsedob omi idelo love fyäll lü Arpen *Rauna* (= sör

Ragnilda), jikel egetof partnekuts (= pulili), kele ämutom blinön reni as tutalegivoti."

"Ägekömom kitimo - li ?"

"Vemo lato, timü tetam renas."

"Átye *Pent* konomös ole, kikodo dünan äneodom timi so mödiki !"

Pent äkonom ventüri neläbik oka. Dünan älilom takediküno osi nen mufön logaheris; ab votikans päzunons vemo. Ven konan ifinom, *Stalo* äsäkom dünani :

"Ol sagol dö atos kisi - li ?"

"No edunob osi !" ägespikom takediküno.

"Lugol !"

"Yulob, das äbinom seiman votik. Leno ekömob lü slitaglad."

"Ab esökoms vegedi ola."

"Pöloms. Dasukolsöd, va otuvols largentini lä ob !"

"Odunobs atosi," söl omik äsagom.

Klot oma e poso i ludom päxämons kälöfiküno, ab no äkanobs tuvön seimikosi.

"Kiplado ebinom, sis egekömom," äsäkob.

"Te len jep !" *Stalo* ägespikom.

(Fövot ün mul balidkömöl

V:39:2001

BUKAKRÜT

Baon Pál Podmaniczky e Bib Norgänik

Buk at binon mebü Baon *Pál Podmaniczky* (1885 - 1949), kel äbinom tidan, profäsor Godava e pastan Lutärik, e kel gudiko äspikom pükis degjöl ma posdaut oma, el *Ilona Kutas Martinovits.* (1944 -). Dalilobsös ofi :-

"Jünu, epenob te konotili bal, (sevabo : Bib Norgänik), ab me at, eflenikob ko pösods mödik zi vol. Flens at pasetik e nuiks etradutons konotili obik ini püks veldegvel, sevabo : püks Yuropik luldegjöl, püks Siyopik degkil e püks Frikopik mäl. Bi flens obik mödikün sevons Linglänapüki, u as püki netik, u as püki telid, peneds obsik pädunons in pük et. Too in jenets votik, pük komunik obsik äbinon u Macaränik, u Polänik, u Deutänik, u Rusänik, u Spanyänik. Epenob buki at dilo pro flens obik; kanons sevädikön ko püks odas medü buk obik - dilo epenob oni pro studans oba mältum luldeg in jul, kiöp binob bukeman e tidan Linglänapüka; kanons gebön oni as nunodi pükas vola."

Medü konotil somik, ma of, reidans kanons sevädikön ko püks veldegvel - ab pösodiko no süadob. Kanoy logön, das püks at binons difiks, kanoy igo süemön pükis at, kels sümons pluuneplu lü pük lönik, ab ven logob tradutodis konotila, samo, in püks Larmeniyänik e Bängaliyik, ed in mödiks pükas votik, mutob koefön, das paperob!

Buk lölik pebükon in Macaränapük ed in Linglänapük, (as pük bevünetik adelik, no-li ?) Pük alik labon bepenami brefikün, kobü tradut nümas bal jü deg. Bepenami flanü tradutod Volapükik kanob töbo kredön. Ma at, Volapük binon pük mekavik fa kultan Jveizänik pädatuvöl; labon foyümotis e poyümotis somödikis, kels kodons, das pük at binon nelärnovik ! Too dabinons klubs Volapükaslopanas in Nedän e Linglän. (Kikodo - li, if pük binon nelärnovik ?) Bepenam at binon nesiäm !!

Tanam buka binon legudik. Kaliet Lingänapüka binon valemo legudik, pläamü pöls tonatama ömik. Su tiädapad reidoy, samo, dö "18 lingual grandfather = multi-lingual grandfather, kel sinifon balugiko, das lefat äsevom pükis degjöl.

Buk labon padis 299, ab in pükalised valemik su pad 291 Volapük liedo no pubon.

E cödot - li obik? Binon buk mu nitedik, kel no frädon tumödo. Komandob oni pro geb pösodik, äsi pro bukems e juls valasotik. Fümiko binon buk pötik pro mödapükans, u pro utans, kels vilons vedön somikans!

If viloy getön kopiedi buka, penoyös lü :-

Martinovitsné Kutas Ilona,
3300 Eger, Széchenyi u. 9,
Macarän.

(Ladet leäktronik : tenger@eszeg.sulinet.hu)

LÜPAKOV E KÜPALOV

Lüpakov e Küpalov binoms blods tel. kels spikoms ai Volapüko, bi pals okik id äspikons ai Volapüko. Laboms lecedis lönik kels binons semikna droliks, ab ai juitiks. Koikömols omis ün mul at naedü bal.

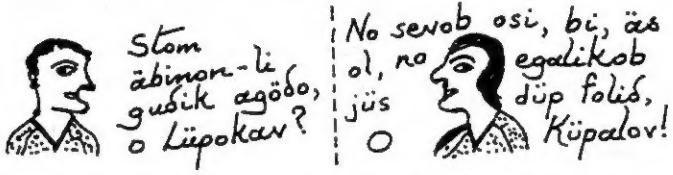

Tuvedot röta rimodik futü pad 31 *Sirkulapenäda* prilula äbinon : klots.